

2015-2016 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
SAMSUN İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ORTAOKUL DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ
İL ZÜMRE ÇALIŞTAYI RAPORU

Dersin öğretiminde uygulanan etkili öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili görüşler değerlendirildi ve şu sonuçlara varıldı.

- 1- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin uygulamaya yönelik olması öğrencinin dersi kavraması ve hayata geçirebilmesinde oldukça büyük öneme sahiptir. Bu bağlamda “abdest, teyemmüm, namaz” konuları okul içinde yahut camide uygun bir ortamda uygulanmalıdır.
- 2- Somuttan soyuta ilkesini kullanmalıyız.5.Sınıflarda Allah’ın varlığı ve sıfatları ünitesi soyut kavramların yoğunluğu sebebiyle, anlaşılması zor olsa da, somut kavramlarla bu konu anlatılmalı, ders kitabına somut örnekler konulmalıdır.
- 3- Yerinde öğrenme ilkesi gereği namaz ünitesinde cami ziyaret etmeliyiz.
- 4- Kur’anı Kerim dersi için sınıftaki öğrencilerin düzeyleri farklı olduklarından kur sistemini uygulamalıyız.
- 5- Derste daha fazla işitsel ve görsel öğelere yer vermeliyiz
- 6- Kur’an-ı Kerim dersinde sınıfların kalabalık olması konuların tamamlanmasını olumsuz etkiliyor. Bu konuda öğrencilerle birebir ilgilenilebilmesi için Teknoloji Tasarım derslerinde olduğu gibi sınıflar iki guruba ayrılarak ve iki öğretmenle ders işlenebilir.

- 7- Öğretim programında amaç ve kazanımların öğrenciler tarafından anlaşılabilmesi için DKAB alanı dışındaki derslerden ve materyallerden de yararlanılabilir. Örneğin ilgi çekebilecek mizahi yazılar, kısa filmler vs.
- 8- 6.sınıflarda Sakınılması Gereken Davranışlar konusunda yalan konuşmak, gıybet etmek gibi konular soyut olarak anlatılmaktadır. Bu konuları drama şeklinde işlemek öğrenmeyi kalıcı hale getirmektedir. Örneğin: Yalan konusunda bir drama yazın dediğimde öğrenciler aklından geçeni yazıyor, öğrenciye yazdığını okuttuğumda onu tanıyan öğrenciler ise bu yazdığının tersini yapıyorsun diyerek onu mahcup ediyor ve öğrencinin kötü davranışlarının düzelmesine katkı sağlıyor.
- 9- 6.sınıflarda Sakınılması Gereken Davranışlar konusunda yalan konuşmak, gıybet etmek gibi konular soyut olarak anlatılmaktadır. Bu konuları drama şeklinde işlemek öğrenmeyi kalıcı hale getirmektedir.
- 10- Temizlik ünitesindeki konuların pratiğe dökülerek, önemine değinilmesi gerekir. Özellikle tuvalet temizliği verilmelidir.
- 11- Konuların işlenişi esnasında öğrenciyi yarıştıracak etkinlikler ve yarışmalar düzenlenmelidir.

Dersin öğretiminde kullanılan etkili materyaller ile teknoloji ve teknolojik alt yapı ve içeriklerle ilgili görüşler değerlendirildi ve şu sonuçlara varıldı.

- 1- Konuyla ilgili videolar izletilmeli
- 2- Kavram bilgisini artırmak amacıyla bulmaca çözdürülmeli
- 3- Öğrencinin seviyesine uygun slaytlar hazırlanmalı
- 4- EBA kullanımına dikkat edilmeli, aktif olarak öğretmenler tarafından takip edilmelidir.
- 5- 5-6 ve 7. sınıflara ait EBA da materyal az olduğundan öğretmenlerin çalışma yapısı siteye yollamalıyız.
- 6- EBA'da Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi ile ilgili fazla materyal yok. Ancak Diyanet Çocuk bölümünde öğrencilere yönelik güzel bilgiler var. Oradan faydalanabiliriz.
- 7- Dersimizin temel kaynağı olan Kur'an-ı Kerim ve mealinin sınıflarımızda bulundurulması faydalı olacaktır.

Derse katkı sağlayan okul içi ve dışı sosyal – kültürel ve sportif etkinliklerle ilgili görüşler değerlendirildi ve şu sonuçlara varıldı.

- 1- Cami ve huzurevi ziyaretleri yapılarak öğrencilerin yaşayarak öğrenmeleri sağlanmalıdır.
- 2- Kısa vadeli geziler düzenlenerek öğrencilerin eğitim öğretim sürecine aktif olarak katılmaları sağlanmalıdır.
- 3- Okullarda kutlanılan kutlu doğu etkinlikleri ilgi çekici hale getirilmeli içerik olarak daha fazla zenginleştirilip öğrencilerin katılımı sağlanmalıdır.
- 4- Okullarda yardım kampanyaları düzenlenip öğrenciler tarafından ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması sağlanmalıdır.
- 5- Kutlu doğumla ilgili etkinlik ve bilgi yarışmaları yapılmalıdır.
- 6- Ayın en temiz sınıfı ayın öğrencisi vb. yarışmalar düzenlenip sonucunda mutlaka ödül verilmelidir
- 7- Derslerde öğrencilerin öğrenilmişlik düzeyinden faydalanılabilir. Öğrencilerin bilgi ve becerileri ile derse katılmaları faydalı oluyor. Konular çevre ile ilişkilendirilerek anlatılmalı ve çevresel faktörler ders içine katılmalı. Öğrencilere sahabe isimleri verilerek kendilerinin anlatılması ödevi verilebilir bu şekilde öğrenci kendini rol model olarak görüp özdeşleştirerek anlatacağı için daha iyi motive olabiliyor ve daha etkili öğrenme gerçekleşiyor
- 8- İşlenecek konunun bir hafta önceden hatırlatılması ve öğrencinin hazırlıklı gelmesi için gerekli bilgilerin verilmesi çok faydalı oluyor. Ayrıca yaparak ve yaşayarak öğrenme yöntemi kullanılmalı. Örneğin selam konusunda öğrencilerden çevrelerinden gördükleri ve bildikleri şekilde selamlaşmalarını istediğimde ortaya çok farklı ve eğlenceli görüntüler ortaya çıktı ve bu da derse ilgiyi ve öğrenmeyi olumlu etkiledi. Bu şekilde ders monoton olmaktan çıkıyor ve öğrenci kendisini daha çok dersin içinde hissediyor.
- 9- Bir reklam filmini kültürümüzdeki dini motiflere uyarlayarak öğrencilerin sahnelemesini sağladım ve dersin çok öğretici ve eğlenceli geçtiğini gördüm. Bu şekilde bazı konuların teatral olarak sergilenmesinin modelleme konusunda faydalı olduğunu düşünüyorum.

Etkili sınıf yönetimi, öğrencilerle etkili iletişim ve akademik başarının artırılması ile ilgili görüşler değerlendirildi ve şu sonuçlara varıldı

- 1- Öğretmen aileyle işbirliği içerisinde olmalı ve okul aile birliği sağlanmalıdır.
- 2- Doğudaki öğrenciler ve yabancı öğrencilerin Türkçeyi tam bilmediklerinden iletişim sıkıntısı çekilmektedir.

- 3- Öğrencilerin hazır bulunuşluğu sağlanmalı ve buna yönelik değerlendirilmeler yapılmalıdır
- 4- TEOG sınavına yönelik seviye sınıfları yapılmalı ve alınan puanlara göre sınıflar arasında geçişler sağlanmalıdır.
- 5- İmkanlar ölçüsünde derslik sistemi uygulanmalıdır.
- 6- Veli ziyaretlerine daha fazla önem verilmeli
- 7- Öğrencilere mutlaka değer verdiğimizizi hissettirmeliyiz.
- 8- Abdest için uygun yer oluşturulup abdest alınışı, okul mescidine namazın kılınışını anlatan görseller yerleştirilebilir.
- 9- Vatanımızı ve milletimizi severiz konusu çerçevesinde Tarihi yerlerin-Şehitliklerin gezilip milli duygularımız canlandırılmalıdır.
- 10- Değerler eğitimi panosu hazırlanmalıdır.

Ölçme ve değerlendirme ile ilgili görüşler değerlendirildi ve şu sonuçlara varıldı

- 1- Sorularda çoktan seçmeli, boşluk doldurma, doğru yanlış gibi farklı soru stillerine yer verilmelidir.
- 2- Öğrencinin kendini ifade etmesi açısından klasik sorulara da yer verilmelidir.
- 3- Hazırlanan soruların kazanımlara uygun olması gerekir.
- 4- Ders içi etkinlik için ölçekler önceden hazırlanıp yıl içine yayılmalı.
- 5- Proje görevlerine sene başı zümre de yer verilmelidir.
- 6- Proje ödevlerinde yönerge bulunmalı, öğretmen öğrenciyi yönlendirmeli.
- 7- Kaynak konusunda öğrenciyi rehberlik edilmeli
- 8- Proje ödevleri verilirken öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmesini sağlamaya yönelik video hazırlama, origami gibi ödevler verilebilmeli.
- 9- Sınıf içerisinde öğrencileri gruplandırarak bilgi ve becerilerini ölçebilmek için gruplara sorular verilip sahip oldukları dokümanlarla sorulara verdikleri cevaplar proje ve performans notu olarak değerlendirilebilir.
- 10- Öğrenciler gruplara ayrılarak güncel bir sorun üzerinde düşünüp çözüme yönelik materyal hazırlamaları ve uygulamaya dönüştürülmesi istenebilir. Örneğin geri dönüşüm malzemelerinin toplanması konusunda insanların bilinçlendirilmesi.
- 11- Davranış değişikliğini gözlemlemeye örnek olarak sınıf içerisinde “herkesin bir meleği var” uygulamasıyla öğrencilerin birbirlerine iyilik yapma ve yardımlaşma alışkanlıklarını kazanabilmeleri için gizli yöntemle bir öğrenciyi başka bir öğrenciyi melek olarak

atanabilir. Böylece bütün öğrencilerin sınıf içerisinde kendi yardım meleşinin kim olduğunu bilmeden birbirlerine yardım etmeleri sağlanabilir.

- 12- Ölçme değerlendirme araçlarından biri olan proje konuları hakkında, uygulamaya yönelik konuların seçilmesinin daha verimli olacaktır. Bu anlamda namaz, oruç, hac ve kurban ibadetlerinin uygulamasına yönelik röportaj, kısa film çekimi, cami ziyareti gibi projelerin verilebilir.

Dezavantajlı öğrenciler ile ilgili çalışmalar değerlendirildi ve şu sonuçlara varıldı:

- 1- Kaynaştırma sınıflarında öğrencilerin seviyesine uygun planlar ve sorular hazırlanmalı.
- 2- BEP li öğrencilerin aileleriyle işbirliği içerisinde olmalı, düzenli olarak okula gelmeleri sağlanmalı.
- 3- Öğrencinin engeli hangi yönde ise bu yönü dikkate alınarak proje ödevleri verilmeli.
- 4- BEP li öğrenciler konusunda öğretmenler arası işbirliğinin sağlanmasına özen gösterilmelidir.
- 5- Öğrencilerle İletişimde teknolojik imkanların kullanılması gerekir.
- 6- Sürekli devamsızlık yapan öğrenciler sınıf öğretmenleri tarafından takip edilmeli, veliler devamsızlık konusunda sıklıkla bildirilmelidir.
- 7- Sınıfta görme engelli bir öğrencim vardı. Onun ses kaydedici teybi vardı. Konuları ben anlatınca kaydediyor, evde de dinliyordu.
- 8- Okullarımızda son dönemlerde sayısı oldukça artan yabancı uyruklu öğrencilere yönelik dil bilmediklerinden dolayı yaşadıkları anlama güçlükleri ya destek sınıflarına alınıp bireysel olarak dil öğretimi sağlanmalıdır ya da bir süre dil eğitimine tabi tutulup ardından derslere alınmalıdır.
- 9- İşitme engelli öğrenciler için öğretmenlerin eğitim semineri alması

Serbest zaman, öğrenci kulüpleri, değerler eğitimi, hijyen eğitimi, veli ziyareti, kültürel çalışmalar vb. değerlendirildi ve şu sonuçlara varıldı:

- 1- Rehberlik etkinliklerinde okul- aile işbirliği içerisinde yapılmalı, veli ziyaretlerine önem verilmeli.
- 2- Değerler eğitimi öğrencilere benimsetilmeli, etkinliklerle çeşitlendirilmelidir.
- 3- Her ayın değerine göre öğrenci seçilmeli ve arkadaşlarının önünde ödüllendirilmelidir.
- 4- Öğrencilerin kıyafetlerinin eski olmasının önemli olmadığı, önemli olanın kıyafetlerinin temizliği olduğu fikri öğrencilere benimsetilmelidir.
- 5- Sabah kahvaltısı öğrencilerde alışkanlık haline getirilmelidir.

- 6- “Evim okula yakın olsun” projesinin imam hatip okullarının dışındaki diğer okullarda da uygulanması sağlanmalıdır. Bu sayede veliler de bazı konularda bilgilendirilmiş olur.
- 7- Kitap okuma saatlerine özen gösterilmeli, bu konuda velilerle işbirliği sağlanmalı, çocukların evde de kitap okumaya devam etmesi sağlanmalıdır.
- 8- İl ya da İlçede kitap okuma yarışmaları düzenlenerek herkes okumaya teşvik edilmelidir.
- 9- Doğa sevgisi kazandırmak için fidan dikimi etkinliği yapılmalı.
- 10- Hafta sonları öğrenci ve velilerle ildeki kutsal mekânların ziyaretleri sağlanabilir. Birlikte piknikler yapılabilir. Bisiklet grupları oluşturulabilir.
- 11- Öğrencilerde istedik davranış oluşturmak için ceza yerine ödül yöntemi kullanılması çok daha güzel olacaktır.
- 12- Okuma alışkanlığını geliştirme açısından öğrencilere örnek olunması gerektiği belirtildi. Teşvik edici ve ödüllendirici çalışmalara yer verilebilir

Öğretmenlerin mesleki gelişimi ile ilgili görüşler değerlendirildi ve şu sonuçlara varıldı:

- 1- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenleri öğretim yılı başındaki seminer döneminde model öğretmenler tarafından seminerlere alınmalı, öğretmenler güncel ve teknolojik gelişmelerden haberdar edilmelidir.
- 2- Öğretmenlerin mesleki gelişimi için birbirleriyle daha iyi iletişim halinde olması, tecrübeli öğretmenlerden yararlanılmalıdır.
- 3- Üniversitelerden öğretim görevlilerinin uygun zamanlarda seminer vermelidir.
- 4- Eğitim fakültesi ile iletişim halinde olunmalı ve yeni gelişmelerden haberdar olunmalı, hizmet içi kurslar vasıtasıyla bu gelişmelerden haberdar edilmeli, öğretmenleri sene başı ve sene sonu seminer vakitleri yerli yerince kullanılmalıdır.
- 5- Özellikle seçmeli dersler konusunda (siyer, tdb, Kur’an, Arapça) atölye çalışmaları şeklinde uzman gözetiminde, öğretim teknikleri öğretmenlere verilmelidir.
- 6- Diyanet İşleri Başkanlığının uygulaması örnek alınarak, din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin umreye gitmesi ve kutsal mekanları yerinde öğrenmesi teşvik edilmelidir.
- 7- Aday öğretmenlere önerilmiş kitap ve filmler örnek alınarak takip edilerek sosyal ve kültürel açıdan kendimizi geliştirmeliyiz.
- 8- MEB tarafından öğretmenlere tavsiye edilen film ve kitaplar temin edilip, değerlendirilmelidir.

1- Öğretmenlerin tavsiye ettiği kitaplar:

Beyaz Zambaklar Ülkesinde-Grigoriy Petrov: Atatürk'ün Askeri Okulların Müfredatına Konulmasına Emrettiği Kitap

Öğretmenim Lütfen Bu Kitabı Okurmusun: Hasan Yılmaz

Öğretmen Olmak: Doğan Cüceloğlu, İrfan Erdoğan

Emile- Bir Çocuk Büyüyor- J.J. Rousseau

Öğretmenler İçin Beden Dili: Ağlayan Babacan

İdeal Öğretmen- Grigory Petrov

Gülen Öğretmen- Ali Erkan Kavaklı

Öğretmenin 55 Altın Kuralı-Ron Clark

Kuranı Kerim Meali

Hadislerle İslam (DİB)

Sol ayağım- Christy Brown

Monte Cristo Kontu

Maarif

En güzel öğretmen Hz Muhammed

Hızırla 40 Saat- Sezai Karakoç

Salih SURUÇ- Peygamberimiz, Hadislerle İslam

Adem Güneş Kitapları

Ali Erkan Kavaklı Kitapları

Ezilenlerin Pedagojisi

2- Öğretmenlerin tavsiye ettiği filmler:

Her Çocuk Özeldir

Yukarı Bak

Koro

Black-Kara

Ölü Ozanlar Derneği

Cennetin Rengi

Cennetin Çocukları

İki Dil Bir Bavul

Siyah

Koro / Les Choristes

Koro / Les Choristes

Kara Tahta / Takhte siah (Blackboards)

Kara Tahta / Takhte siah (Blackboards)

Sevgili Öğretmenim / To Sir, with Love

Not: 28-29 Haziran 2016 tarihinde İl Zümre Çalıştayına katılan İlkadım, Atakum, Canik ve Tekkeköy ilçelerinde görev yapan ortaokul Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin zümre çalışma raporlarına göre tanzim edilmiştir.

Raportör

Hüseyin TÜRKÇE

Kılıçarslan Ortaokulu